

Weichbild magdeburski w układzie śląsko-małopolskim.**Wersja sandomierska**

Rękopis Archiwum Archidiecezjalnego w Gnieźnie, sygn. 104, k. 82–83

Odczyt: Maciej Mikuła, *Prawo miejskie magdeburskie (Ius municipale Magdeburgense) w Polsce XIV – pocz. XVI w. Studium o ewolucji i adaptacji prawa*, Kraków 2018, s. 315–317

Prolog

[k. 82] <a- Insuper ius municipale cum huius ratione -a>

Hic^b incipitur ius municipale de Theutonico translatum in Latinum per Conradum notarium quondam Sandomiriensem ac civem civitatis supradicte.

Incipitur prologus.

In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti. Amen. Primo dicit de summa Trinitate et fide, et hoc opus locatum est supra firmum fundamentum, de quo dicit Apostolus: Fundamentum aliud nemo ponere potest, preter id, quod positum est, quod est Christus. Ubi enim Christus fundamentum non est, ibi nullius boni operis potest superesse edificium ad invocacionem summe et individue Trinitatis. Exemplum laudabile me conpellit et ratio violenta, quia [/] hoc a maioribus factum esse dinoscitur, quod a minoribus sit conpletum. Et mos retinendus est fidelissime vetustatis, licet enim non exemplis, sed legibus est iudicandum, verumptamen exemplum potest aliquis sequi maxime, ubi recte factum aliquod intuetur. Ad probandum, siquidem quod in quolibet principio a gloria Trinitatis debeat auxilium peti, sola ratio sufficere potest, cuiuslibet enim rei potissima pars est principium, et ex hiis, que inordinate inchoata sunt, non potest ordinabiliter agi. Quod per se patet, qualiter et bene et laudabiliter omnia geruntur, si principium fuerit decens et amabile Deo, et vix ·I.^{us} [c] [k. 82v] est, ut bono peragantur exitu, que malo inchoata sunt inicio. Quibus omnibus luce clarius apparet, quod finis laudabilis a bono dependet principio et tamquam suo maiori subiacet et maioribus maius vertitur et ibi caucius est agendum. Ipsa^d est enim benedicta Trinitas, in cuius nomine et consilio omnis actus progreditur. Sic enim ad omnipotentis Dei auxilium debemus oculos erigere, ut non in armis sciencie vel eloquencie iaculis confidere valeamus, sed omnem spem, omnem propositum erigamus ad providenciam Trinitatis, ipsa enim laborantibus aurem aperit et inclinat: Apprehendite etenim disciplinam [/] et sapienciam, nequando irascatur dominus et pereatis de via iusta [Ps 2,12]. Nos sermo propheticus exhortat, felix exhortacio, dulce consilium; qui enim apprehendit sapienciam, Christum, ut verum, fateor, apprehendit. Ipse enim est sapiencia, iusticia, veritas, fortitudo, sancitas. Et qui ingnorat sapienciam et Scripturas, Christum ingnorare scripture testimonio perhibetur. Cristus [s] etenim Dei virtus est sapiencia, ignorancia autem Scripturarum

ingnominia est Christi | iuxta apostolicum^e | . Apprehendit siquidem sapienciam, qui insipenciam procul pellit, egressus enim unius alterius operatur ingressum. Cum renunciatur improbitati, nanciscitur virtus. Qui enim [k. 83] sapienciam non apprehendit, inproperabitur ei a Domino, et ideo sacerdocio non fungetur et in tenebris ignorancie latitans, mentis oculis excecatus iusticiam invenire non poterit. Sine qua, etsi ceterarum virtutum in ipso fulgeant radii, pro nihilo reputantur, ipsa est enim, que inter ceteras virtutes perfectissima dicitur, que iura omnibus distribuit et ex causa iusticia appellatur, ut legitur in auctoritatibus, ut omnes obediant iudicio. Hec est enim illa virtus laudabilis, que diffinicioni nobili diffinitur. Iusticia ergo est constans et perpetua voluntas, ius suum cuique tribuens, que concupiscencie conatus sua virtute comprimit ac de [s] [/] desiderat refrenare, ut in prohemio decretalium. Cum igitur subiectum libri presentis nullum sit aliud ponere preter ius et iusticiam, felix liber cui tam nobile famulatur subiectum, felix, inter cuius verba liber iste tamquam mirre fasciculus poterit commorari. Merito igitur, qui opus tantum agreditur, ut librum signatum septem <sigillis^f> apperiat, summe Trinitatis auxilium expetet et inploret. Ego siquidem inter ceteros <lectores^f> minimum me reputans et ignorancie mee tenebras non ignorans, excusare me deberem, cum propheta dicente: ·A,·a,·a· Domine Deus, ecce nescio loqui, qui puer ego sum [Jr 1,6], quoniam altus est puteus sapiencie, et non [k. 83v] est cum quo hauriam, quemadmodum mulier Chananea, cum de Dei omnipotentis, qui aquam vivam distribuit et largitur, confisus misericordia opus presens aggredior spem gerens firmissimam, quod de fonte graciary suary ad siccitatem meam rivulum derivando, de pane sue consolacionis, ne in via deficiam, buccellam michi porrigat. Ne igitur prolixitas, que frequenter parit fastidium, sermonem protrahat in inmensum, sed attendens, quam omne artificium per exercitium recipit incrementum, non in armis sciencie vel eloquencie iaculis confisus, sed omnem [/] spem, omnem propositum referens ad omnipotentis Dei legis consilio, Qui est omnium vera salus. Sed quoniam scriptum est, ut nemo alciozem locum in scolis teneat, nisi cui laborum assiduitas et studiorum prolixitas suffragatur, ego fundo principium super lapidem angularem, qui est Christus Ihesus, Alpha et Omega, principium et finis.

Hic finitur prologus.

^{a- -a} na górnym marginesie ręką późniejszego komentatora; ^b zdobiony inicjał H, wysokość trzech wierszy; ^c rysunek rośliny; ^d I wysokości dwóch wierszy; ^e na prawym marginesie, znak wstawienia +, ręką pisarza podstawy

[hasła: prolog]